

Кафедра славянской филологии филологического факультета МГУ им. М.В.Ломоносова приглашает всех, кому интересна культура Болгарии, болгарская литература, болгарский язык и нелегкий труд переводчика, принять участие в традиционном 21-ом -

Всероссийском студенческом конкурсе художественного перевода с болгарского языка на русский, который проводят кафедра славянской филологии филологического факультета МГУ им. М.В.Ломоносова и кафедра славянских языков и культур факультета иностранных языков и регионоведения МГУ им. М.В.Ломоносова при поддержке Посольства Республики Болгарии в РФ.

В конкурсе могут участвовать все, кто изучает болгарский язык в вузах (бакалавриат, магистратура, аспирантура), а также на языковых курсах или самостоятельно. Возраст участников – до 25 лет.

В этом году предлагаем Вам перевести рассказ современного болгарского писателя Эмила Стоева (с биографией писателя и некоторыми другими его произведениями вы можете познакомиться, пройдя по ссылке

<https://www.slovo.bg/showauthor.php3?ID=470&LangID=1>).

Оргкомитет конкурса благодарит за помощь в выборе текста доцента филологического факультета Великотырновского университета им. св. Кирилла и Мефодия (Болгария) литературоведа Наталию Няголову, в настоящее время являющуюся лектором болгарского языка на филологическом факультете МГУ им.М.В.Ломоносова.

Переводы присылайте до 1 марта 2021 г. на адрес оргкомитета конкурса

bolgperevodmgu@yandex.ru . Не забудьте отдельным файлом сообщить информацию о себе: ФИО, название учебного заведения, где и как долго Вы изучаете болгарский язык, факультет, курс, контакты.

Надеемся, работа над переводом доставит Вам удовольствие!

Результаты конкурса будут объявлены накануне Дня славянской письменности на сайте филологического факультета МГУ им.М.В.Ломоносова <http://www.philol.msu.ru>

КЪМ ИЗГРЕВА НА СЛЪНЦЕТО

ЕМИЛ СТОЕВ

Съсипани от умора, просто грохнахме по нарове на хижа „Седемте езера“. Пихме по глътка студена вода от чучура, издълбан в скала с надпис, приканващ ни към смирение. Развързахме раниците, извадихме хляб, сирене, салами и консерви и запреживяхме с наслаждение от живота. После самодоволни се пръснахме из високата равнина между плискащите се вълни на езерата. Нашето преклонение пред природата предполагаше да

бъдем сити и отпочинали. Бавно се придвижвахме към общата спалня, за да се унесем във възстановителен сън. Утре ни чакаше труден преход.

И тогава...

И тогава над смълчаната околност се извиси като чучулига мелодията на цигулка. Това беше смайващо. Каменните зъбери на планината станаха концертна зала.

Бил съм на много цигулкови концерти. Възхищавал съм се от изящния лък на Васко Абаджиев, от деликатните капризи на тоновете на Минчо Минчев. В фонотеката си съм скътал изпълнения на Йехуди Менухин, Яша Хайфец, на Давид Ойстрах.

В препълнени концертни зали съм крещял „бис!“ заедно с хилядите почитатели на Бетовен, на Паганини, на Виенявски, на Сарасате. Опивал съм се от тишината между два акорда. Промъквал съм се между двата реда столове, за да хвърля букет на подиума, където виртуозът се покланя на ликуващата публика.

И аз, преситеният, останах втрещен и онемял между тези планински зъбери, загледан в тънката мрежа около изгряващата белезникава луна.

На горската поляна царуваше тишина. Дори ветрецът не шушнеше както преди по клоните на гората. Немееше и дружният хор на щурците, не се обаждаше горска сова. Не потракваше кълвач. Концертната зала беше с космически мащаби. И музиката владееше аудиторията. Нямаше нито едно покашляне, нито едно скърцане на стол.

Под купола небесен се извисяваше дивна и замечтана мелодия. Бавните тонове бяха плътни като виолончелото на Ростропович, а бързите не отстъпваха на пъргавостта на Найджъл Кенеди. Плътните тонове, които раздираха душата, овладяха небосклона и внушаваха чувството за преходност на всичко земно, повдигаха у нас хиляди недоизречени въпроси, на които логиката на нашето съществуване не беше дала отговор. Не можех да доловя откъде иде тая плътност и дълбочина на тона, защото знаех, че цигулката няма по-нисък тон от „сол“. Тази вълшебна дъсчена кутия има своите загадки – колкото остарява, толкова тонът ѝ става по-красив. Цигулките на маестро Страдивариус, лепени преди повече от триста години, го доказват. Но и Паганини да хванеше цигулката, сега не можеше да изтръгне от нея по-вълшебни звуци. И за него, както и за начинаещия цигулар, ще бъдат валидни ограниченията на инструмента.

Като че дървеният гриф помни всички пръсти, които са минали по него. Какво е това чудо? На небесния свод затрептяха звездите, подобни на светлините на рампата на гигантски подиум. Тогава припомних посланието, издълбано на камъка от първите поселници в таз дивна околност, първите отшелници от Бялото братство – хора с деликатни души, избрали за свой дом дивната природа.

Звуковете, които се изтръгваха от една препълнена с красота душа, се изливаха над нас като послание от някакъв друг духовен свят и ние не смеехме да се помръднем да не би да нарушим хармонията. Когато мелодията заглъхна, нямаше отклик от аудиторията. Всички ние, а и самата природа, очаквахме вълшебните звуци да се дигнат отново на възбог.

Но откъм хълма, обвит във виолетова здрачина, не идеше повече никакъв тон. Може би край на концерта? Никой не можеше да предугади. Нямаше бясно втурване с букети цветя към виртуоза. Нямаше и онзи завършващ акорд, който предвещава края. Мелодията бе секнала така, както и започна – без предисловие. И цялата природа очакваше. Никой не смееше да подшушне нещо призивно или подканящо. И когато дивните звукове се извисиха отново над нас, никой не смееше да трепне да не би да прекъсне среднощното вдъхновение. Самата природа около нас пееше. Душите ни бяха пълни с възторг и очарование.

Не спяхме тази нощ, независимо от дългия преход, който ни предстоеше. Още в просъница пристъпяхме като сомнамбули, притягахме раниците, за да извървим стръмнината и слънцето да ни завари превалили върлото. Някой в утринната здрачина ми показва една прегърбена, съсухрена фигура на възрастна жена.

– Ето, това е тя!

– Коя?

– Дето свири тази нощ. Стара жена от Бялото братство, която рядко взема цигулката в ръце. И колкото по-рядко я взема, толкова по-дивни стават концертите. За нейните богомолни пръсти не важи правилото на артиста „ако не свири един ден разбирам само аз, ако не свири два дни – разбират близките ми, ако не свири три дни – разбира вече публиката.“ Когато и да похване цигулката, тя извлича от нея божествена мелодия.

Старата, отречена от живота женица едва пристъпяше в сутрешния здрач и ни караше да се чувстваме горди, че сме близо до нея. Но тя беше далеч от нас. Отиваше някъде из стръмнините, за да дочака и да приветства първите лъчи на слънцето. Чувствах се задължен да ѝ кажа, че съм покорен завинаги и да ѝ поднеса букет цветя, макар и необвити в целофанова хартия. Тя ми хвърли изумен поглед и прошепна слисано:

– Не, не бива! – и се отдалечи, забързана към изгрева.

Не жънеше никакви лаври, не признаваше никакви ръкопляскания, не помнеше никакви овации. Само сливаше изкуството си с омаята на планината. Даваше на природата стона на една самотна душа и не искаше в отплата нищо.

Беше намерила онова, което големите артисти диреха из концертните подиуми на целия свят – себе си. Беше открила своето „аз“ сред природата като една песъчинка от висшата божествена хармония.